

تعاون و کشاورزی، سال پنجم، شماره ۱۷، بهار ۱۳۹۵

بررسی رکود تعاونی‌های مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه

امیرحسین علی بیگی^۱، مهنا شاهرادی^{۲*}

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۵/۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۰/۱۲

چکیده

مطالعه حاضر با بهره جستن از پارادایم کیفی و نظریه بنیانی با هدف بررسی موانع داخلی و خارجی در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سازمانی تعاونی‌های مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه و ارائه راهکارهای مناسب در خصوص فعال‌سازی و توسعه این واحدهای تولیدی انجام گرفت. داده‌ها از طریق انجام مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختارمند با مدیران عامل تعاونی‌ها و مسئولان اتحادیه مرغ تخم‌گذار در استان کرمانشاه جمع‌آوری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مقایسه مداوم به شیوه استراووس و کوربین (۱۳۸۰) انجام شد. بر اساس یافته‌های تحقیق، عدم استفاده بهینه از ظرفیت تولید؛ نبود صنایع جانبی در استان؛ نوسان قیمت نهاده‌های مورد نیاز؛ نبود شبکه مناسب توزیع و فروش و سیستم خرید تضمینی تخم مرغ؛ دولتی بودن تصمیمات؛ تعدد مراجع تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در صنعت طیور؛ نبود تشکیلی مناسب و واحد جهت هدایت و حمایت از تولیدکنندگان مرغ و تخم مرغ و نبود ابزارهای لازم برای حمایت از صادرات تخم مرغ مهم‌ترین چالش‌های رودرروی تولیدکنندگان تخم مرغ در استان کرمانشاه به شمار آمدند. براین اساس، مهم‌ترین راهکارها در کاهش مشکلات موجود در صنعت مرغداری استان عبارت بودند از: اصلاح و بهینه‌سازی ظرفیت‌های موجود در صنعت مرغداری؛ رفع مشکلات نقدینگی واحدهای مرغداری از طریق ارائه تسهیلات لازم توسط مؤسسات اعتباری و بانک‌ها؛ متمرکز نمودن مراکز تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاری و حمایتی؛ ساماندهی نظام تأمین نهاده‌های مورد نیاز و اختصاص مشوق صادراتی.

واژه‌های کلیدی: تعاون، تعاونی‌های تولیدی مرغ تخم‌گذار، نظریه بنیانی، مدل پارادایمیک

۱. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

۲. دانشجوی دکتری توسعه کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

مقدمه

بخش کشاورزی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور می‌باشد که به دلیل حفظ و نگهداری سیستم حیات و همچنین تولید فراورده‌های اساسی مردم اهمیت ویژه‌ای دارد. یکی از بخش‌های مهم در کشاورزی، صنعت پرورش طیور است. این صنعت با تولید سالانه بیش از دو میلیون تن مرغ و تخم مرغ طی چند سال گذشته و ایجاد زمینه اشتغال برای هزاران نفر در رشته‌های فنی، صنعتی و خدماتی یکی از اصلی‌ترین و پررونق‌ترین بخش‌های اقتصادی در کشور بوده است. همچنین از آنجا که قسمت عمده‌ای از احتیاجات پروتئینی مورد نیاز افراد از طریق گوشت مرغ و تخم مرغ تأمین می‌گردد، پرورش طیور را می‌توان یکی از راهکارهای مهم برای فائق آمدن بر کمبود پروتئین حیوانی در کشور در نظر گرفت (علیپور و همکاران، ۱۳۹۱). در این راستا، تشکیل تعاونی‌های مرغ تخم‌گذار تلاشی در جهت افزایش بهره‌وری این واحدهای تولیدی بوده به نحوی که این تشکلهای توانسته‌اند سهم قابل قبولی از تولیدات را در سطح کشور به خود اختصاص دهند.

در حال حاضر تعاونی‌های مرغداری در سطح وسیع و در اقصی نقاط ایران توسعه یافته‌اند به طوری که از مجموع ۱/۹ میلیون تن تولید گوشت سفید، ۲۱۵ هزار تن (معادل بیش از ۱۱ درصد) و همچنین از مجموع ۶۸۶ هزار تن تولید تخم مرغ کشور، ۵۴۸۸۰ تن (معادل ۸ درصد) توسط شرکت‌های تعاونی پرورش مرغ گوشتی و تخم‌گذار تولید می‌شود (حسینی نیا، ۱۳۹۳). هم اکنون تعداد ۲۰۰۰ تعاونی پرورش مرغ گوشتی با عضویت ۱۶۱۶۴ نفر و اشتغال‌زایی ۱۳۴۲۴ نفر و همچنین تعداد ۱۸۴ تعاونی مرغ تخم‌گذار با عضویت ۱۵۰۰ نفر و اشتغال‌زایی ۱۳۴۸ نفر در سراسر کشور در حال فعالیت می‌باشند. با این همه، متأسفانه با وجود حمایت‌های مختلف دولت و سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در این زمینه، تعاونی‌های تولید مرغ و تخم مرغ نتوانسته‌اند موفقیت لازم را به دست آورند و بسیاری از آنها غیرفعال و راکدند.

اگرچه در حال حاضر اکثر بخش‌های اقتصادی کشور با مسائل و مشکلات فراوانی مواجهند، اما در این بین، بخش کشاورزی و طیور، به‌ویژه واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار، وضعیت بهرینج‌تری دارند که آمار بالای تعاونی‌های غیر فعال و راکد تولید مرغ

تخم‌گذار، مؤید این مسئله است. هم‌اکنون بسیاری از واحدهای تولیدی در این بخش با نیمی از ظرفیت خود مشغول به فعالیت هستند که ادامه این روند، سیر نزولی تولید و تعطیلی مرغداری‌ها را به دنبال خواهد داشت. بر اساس نتایج حاصل از اجرای طرح سرشماری از مرغداری‌های پرورش مرغ تخمگذار در سال ۱۳۹۱، تعداد ۱۳۵۰ مرغداری با فعالیت پرورش مرغ تخم‌گذار در کشور وجود داشته است که از این تعداد ۱۱۳۳ واحد مرغداری فعال و ۲۱۷ واحد غیر فعال می‌باشند (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۲، ۲۰). این وضعیت در استان کرمانشاه از شدت بیشتری برخوردار است به طوری که از ۲۱ واحد تعاونی مرغ تخم‌گذار در استان کرمانشاه تعداد ۱۱ واحد فعال و ۱۰ واحد غیرفعال می‌باشند (منصوری، ۱۳۹۳). بر این اساس، عارضه‌یابی و آسیب‌شناسی این بخش مهم تولیدی و اشتغال‌زا ضروری است. با وجود این مسئله مهم، تاکنون مطالعه‌ای جامع در خصوص شناسایی عارضه‌ها و دلایل رکود شرکت‌های تعاونی مرغ تخم‌گذار در سطح استان کرمانشاه و حتی در سطح کشور صورت نگرفته است، لذا مطالعه حاضر با بهره‌جستن از پارادیم کیفی و روش نظریه بنیانی درصدد است تا با بررسی موانع داخلی و خارجی در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سازمانی تعاونی‌های مرغ تخم‌گذار، راهکارهای مناسبی در خصوص فعال‌سازی و توسعه این واحدهای تولیدی ارائه دهد. انتظار می‌رود نتایج این پژوهش علاوه بر اطلاع‌رسانی در خصوص وضعیت فعلی و عملکرد واحدهای تولیدی مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه و شناسایی آسیب‌ها و مشکلات پیش‌روی آنها، با ارائه راهبردهای اجرایی در رفع این آسیب‌ها، بتواند دستیابی به اهداف مورد نظر برنامه‌ریزان را تسهیل و از هدررفت سرمایه، وقت و توان اجرایی سازمان‌های ذی‌ربط جلوگیری کند.

پیشینه تحقیق

اگرچه پژوهش‌های متعددی در رابطه با بررسی علل عدم موفقیت و رکود تعاونی‌ها در بخش‌های مختلف تولیدی انجام گرفته است، اما متأسفانه بخش طيور علی‌رغم اهمیت ویژه‌ای که در تأمین امنیت غذایی مردم دارد، کمتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته

است، لذا منابع موجود در این باره بسیار اندک و ناقص می‌باشند و تنها به صورت موردی و محدود به بررسی علل عدم موفقیت این واحدهای تولیدی پرداخته‌اند و بنابراین، تبیین و تحلیل جامعی در خصوص شناسایی عارضه‌ها و دلایل رکود این واحدهای تولیدی موجود نمی‌باشد.

یکی از کامل‌ترین تحقیقاتی که در خصوص صنعت مرغداری کشور صورت گرفته است، مطالعه سید مصطفوی (۱۳۹۱) در بررسی چالش‌های صنعت مرغداری ایران و راهکارهای مقابله با آنهاست. وی تأمین و تولید نهاده‌های تغذیه‌ای برای طیور، بیماری‌ها، ریسک‌های فروش اعتباری، ریسک نقدشوندگی دارایی‌ها، تغییر نرخ ارز، ریسک بازار، فقدان بسته اطلاع‌رسانی کامل و شفاف، فقدان برنامه‌های آموزشی و ترویجی برای بهره‌برداران این صنعت، تعدد مراکز تصمیم‌گیری، نبود یکپارچگی در حلقه‌های تولید و صنایع جانبی تا مصرف‌کننده نهایی را از مهم‌ترین معضلات صنعت مرغداری در ایران می‌داند و معتقد است در اولین اقدام بایستی ظرفیت‌های موجود توسط کارشناسان مورد بررسی قرار گیرند و در صورت امکان، با بهینه‌سازی و تجهیزاتی جدید از طریق تأمین بودجه کافی و سهل الوصول بهره‌برداری شوند.

برخی از پژوهشگران نیز از منظر عوامل دخیل در زنجیره ارزش واحدهای مرغ تخم‌گذار، به بررسی مسائل و مشکلات پرداخته‌اند؛ برای نمونه، طهماسبی و مقدسی (۱۳۸۸) ناکارآمدی نظام بازاریابی برای محصول مرغ را منجر به وجود شکاف قابل ملاحظه میان قیمت دریافتی تولیدکننده و بهای پرداختی مصرف‌کننده و آن را عامل اصلی زیان‌های مرغداران می‌دانند. برخی دیگر از پژوهشگران نیز (انصاری زاده و همکاران، ۱۳۸۸) بالا بودن ریسک تجاری و مالی در صنعت مرغداری، به دلیل نوسان‌های عوامل قیمت تمام شده و نوسان‌های دامنه تقاضا و ناتوانی در پرداخت بدهی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رکود صنعت مرغداری شهرستان رامهرمز مطرح نموده‌اند. انارکی و همکاران (۱۳۹۲) نیز محقق نشدن اصل خصوصی‌سازی در مرغداری‌ها،

ناپایداری قیمت‌ها، حضور دلالت‌ها و واسطه‌ها، نامناسب بودن حمایت دولت، قدرت چانه‌زنی کم، نبود اطلاعات کافی و در دسترس را مهم‌ترین مشکلات و دلایل ناکامی واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار در استان قم برشمرده‌اند. در این باره مهم‌ترین راهکاری که آنان پیشنهاد کرده‌اند، کامل شدن زنجیره ارزش، بازار رقابتی و عرضه مستقیم محصولات بوده است. همچنین نی‌پور (۱۳۹۱) معتقد است اصل خصوصی‌سازی در بخش مرغداری‌ها و دامداری‌ها اصلاً اجرا نشده و اکنون تشکل‌ها فقط به صورت اسمی فعال هستند و قدرت اجرا ندارند، در حالی که در همه جای دنیا صدور پروانه‌ها، تولید، میزان فروش و توزیع هر محصول تولیدی توسط اتحادیه انجام می‌شود، اما در ایران پروانه‌های مرغداری را سازمان نظام مهندسی کشاورزی و پروانه‌های بهداشتی را سازمان نظام دامپزشکی صادر می‌کنند در صورتی که تشکل‌های مرغداری خود توان کارشناسی، علمی و عقلی در همه مراحل کار از صدور پروانه تا توزیع تخم مرغ را دارند.

برخی دیگر از محققان، سرمایه‌گذاری پراکنده و بدون رعایت قانون عرضه و تقاضا نبود یک نظام منسجم مدیریتی را از چالش‌های پیش روی صنعت مرغداری عنوان نموده‌اند. در این راستا کانون سراسری انجمن‌های صنفی پرورش‌دهندگان مرغ تخم‌گذار کشور (۱۳۹۲) مهم‌ترین تهدیدات صنعت مرغداری را موارد زیر بر شمرده‌اند: عدم توازن تولید با عرضه و ایجاد نوسانات بسیار شدید در قیمت تخم‌مرغ؛ نبود ثبات و نظارت در تأمین و کیفیت مواد اولیه، وسایل و تجهیزات مرغداری؛ نوسانات ارزی و عدم پایداری صادرات متناسب با مازاد تولید؛ توزیع و عرضه سنتی تخم مرغ؛ عدم ذخیره‌سازی تخم‌مرغ؛ بی‌توجهی به بازسازی و نوسازی اماکن و تجهیزات مرغداری؛ نبود آمار و اطلاعات صحیح برای برنامه‌ریزی و کنترل تولید و کیفیت.

در بررسی چالش‌های پیش روی صنعت پرورش طیور، سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد و سازمان همکاری اقتصادی و توسعه سازمانی^۱ یکی از مهم‌ترین چالش‌های

پیش روی این صنعت را افزایش قیمت خوراک و نهاده‌های مرتبط با پرورش طیور ذکر و پیش‌بینی کرده‌اند که قیمت خوراک طیور طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ به بالاترین متوسط خود طی سال‌های گذشته می‌رسد. بر این اساس، توسعه علوم و فناوری‌های مرتبط با تولید و تغذیه طیور و تمرکز بر کیفیت تولیدات و نه قیمت آنها را در سال‌های اخیر در اولویت برنامه‌های خود قرار داده‌اند. شارما (Sharma, 2010) نیز تشکیل خوشه‌های مختلف در پرورش مرغ، مشارکت تولید کنندگان در طراحی برنامه‌های مرتبط با صنعت طیور، ارتقای امنیت زیستی^۱ در مرغداری‌ها، حمایت از تولیدکنندگان در قالب اعطای وام، فراهم کردن فرصت‌های صادراتی و انجام تحقیقات مرتبط با تولید، فراوری و بازاریابی فراورده‌های مرغ را از مهم‌ترین راهکارهای تقویت صنعت مرغداری می‌داند.

وزارت کشاورزی و تجارت (MOAC, 2008) در کشور نپال تدوین سازوکارهای عملی برای کنترل کیفیت نهاده‌ها و تولیدات در صنعت مرغداری، توسعه زیرساخت‌ها (مانند سردخانه و کشتارگاه و...) و ارائه بسته‌های آموزشی به‌ویژه در زمینه برنامه‌های سازگار با محیط زیست و فراوری و بازاریابی برای تولیدکنندگان را از ملزومات توسعه صنعت مرغ ذکر کرد.

عدم پایداری اعضا به تعاونی، ناتوانی در ایجاد توازن در علایق متفاوت اعضا، انتظارات زیاد اعضا از تعاونی، فقدان همبستگی میان اعضا، فقدان سرمایه‌گذاری، پایین بودن سطح سواد اعضا و مدیران تعاونی و نبود مدیران مقتدر در بین اعضا نیز از دیگر موانع اصلی موفقیت تعاونی‌ها هستند که در بسیاری از تحقیقات به آنها اشاره شده است (Ünal et al., 2009; Didi, 2004; Bhuyan, 2000; ILO, 2000)؛ امینی و اسماعیلی، ۱۳۸۷؛ ناظمی و همکاران، ۱۳۸۸؛ کوهستانی و لطیفی، ۱۳۹۳).

با این توصیف و در راستای بهره‌گیری از ظرفیت‌های تعاونی‌های مرغداری و با توجه به سرمایه‌گذاری‌ها و تلاش‌های گسترده برای تأسیس و پیشبرد این تعاونی‌ها، ضرورت دارد راهکارهای تقویت این تعاونی‌ها شناسایی و با برنامه‌ریزی جهت اجرایی شدن این

راهکارها، موجبات رشد و شکوفایی آنها فراهم شود. در این راستا، بر اساس مطالعات صورت گرفته، پژوهشگران مهم‌ترین راهکارهای ارتقای کمی و کیفی این دسته از تعاونی‌ها را سیاست‌های حمایتی (همچون حمایت از قیمت بازاری، یارانه نهاده‌های تولید، انرژی، واکسن و دارو، یارانه بیمه و تسهیلات)؛ اجرای مطلوب سیاست تنظیم قیمت بازار؛ اتخاذ سیاست‌های مناسب و بلندمدت جهت صادرات تخم مرغ؛ واگذاری تدریجی امور تصدیگری طیور به تشکل‌ها؛ پرداخت تسهیلات بانکی کم‌بهره با دوره بازپرداخت طولانی؛ خرید تضمینی گوشت و تخم مرغ؛ نوسازی و بازسازی ماشین‌آلات و ساختمان‌های واحدهای تولیدی و همچنین توسعه مهارت فنی مدیران و افزایش کیفیت برنامه‌های آموزشی عنوان نموده‌اند (امینی و صفری شالی، ۱۳۸۱؛ حسینی و ایروانی، ۱۳۹۰، ۲۷؛ حسینی نیا، ۱۳۹۳؛ امینی و رمضان، ۲۰۰۸).

با عنایت به مطالب یادشده، در این بررسی، رکود و راهکارهای فعال‌سازی تعاونی‌های پرورش مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه مورد مطالعه علمی قرار گرفته است.

روش تحقیق

بنابر ماهیت موضوع و نبود پژوهشی جامع در زمینه عارضه‌یابی تعاونی‌های پرورش مرغ تخم‌گذار، نیاز به روشی بود تا این پدیده را به صورت اکتشافی و عمیق مورد بررسی قرار دهد، بنابراین از آنجا که روش‌های کیفی قادر به کشف جزئیات ظریف و اطلاعات عمیقی از پدیده‌ها و عرصه‌هایی است که اطلاعاتی اندکی از آنها داریم، در این تحقیق از روش کیفی استفاده شد. در روش کیفی نیز به دلیل کیفیت بالا و ساختار نظام‌مند نظریه بنیانی، این شیوه را برگزیدیم. منظور از نظریه بنیانی، نظریه‌ای است که مستقیماً از داده‌هایی استخراج می‌شود که در جریان پژوهش به صورت منظم گرد آمده و تحلیل شده‌اند (Charmaz, 2008, 155; Ridenour & Newman, 2008,7; Creswell, 2007, 63) دانایی فرد و همکاران، ۱۳۸۶، ۱۳۰؛ بازرگان، ۱۳۸۷، ۹). لازمه طبیعت نظریه بنیانی این است که

پرسش اصلی تحقیق وسیع و باز باشد و با پیشرفت پژوهش و ظاهر شدن مسائل حیطة مربوطه، به تدریج پالایش یافته و خاص تر می شود (استراووس و کوربین^۱، ۱۳۹۰، ۷۴). بنابراین در پژوهش حاضر پرسش اساسی و اصلی این بود که مشکلات و معضلات تعاونی های مرغ تخم گذار استان کرمانشاه کدامها هستند و راهکارهای برون رفت از وضعیت موجود چیست؟

به سبب آنکه لازم بود توصیفی که شرکت کنندگان ارائه می دهند عمیق باشد، برای جمع آوری داده ها از مصاحبه عمیق و نیمه ساختارمند^۲ و روش هایی تکمیلی مانند مطالعه مدارک و اسناد کتابخانه ای بهره گرفته شد. جامعه پژوهش حاضر شامل مدیران عامل تعاونی ها و مسئولان اتحادیه مرغ تخم گذار در استان کرمانشاه بود که با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند ۸ نفر از آنان انتخاب شدند و نمونه گیری تا اشباع نظری^۳ و تکراری شدن اطلاعات ارائه شده شرکت کنندگان در تحقیق ادامه یافت؛ به عبارت دیگر، مصاحبه ها تا آنجا ادامه پیدا کرد که محققان به این باور رسیدند که اظهارنظرها درباره موضوع و هدف تحقیق به حالتی یکنواخت و تکراری رسیده است و جستجوی بیشتر به یافتن داده های جدید منجر نمی شود که اصطلاحاً در تحقیقات کیفی به آن شاخص اشباع نظری گفته می شود (Given, 2008, 37). علاوه بر این، استفاده از طبقات نوظهور و مفروضات مستخرج از یادداشت های میدانی به پژوهشگران کمک کرد تا فرایند نمونه گیری را تا اشباع داده ها در هر طبقه ادامه دهند.

برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل مقایسه مداوم به شیوه استراووس و کوربین (۱۳۹۰) استفاده شد. در این روش، جمع آوری و تحلیل داده ها هم زمان به این صورت انجام می گیرد که بعد از هر مصاحبه، متون از نوار استخراج می گردد و قبل از اقدام

-
1. Strauss & Corbin
  2. Semi Structured Interview
  3. Theoretical Saturation

به مصاحبه بعدی، کُدگذاری (سه مرحله کُدگذاری باز^۱، محوری^۲ و گزینشی^۳) بر روی داده‌ها انجام می‌شود.

برای اطمینان از صحت و پایایی داده‌ها از چهار معیار موثق بودن گابا و لینکلن^۴؛ اعتبار؛ تأییدپذیری؛ قابلیت اعتماد و انتقال‌پذیری استفاده شد (Hoffman & Mehra, 1999). ارتباط درازمدت محقق با محل‌های تحقیق به جلب اعتماد شرکت کنندگان و همچنین به درک محیط مورد مطالعه کمک کرد. همچنین از بازنگری شرکت کنندگان^۵ نیز برای تأیید صحت داده‌ها و کدها استفاده شد به این صورت که بعد از کُدگذاری، متن مصاحبه به شرکت‌کننده بازگردانده شد تا از صحت کدها و تفاسیر اطمینان حاصل شود و کدهای مغایر با نظر شرکت کنندگان اصلاح گردد.

نتایج و بحث

پس از تبدیل داده‌های حاصل از مکالمات صورت گرفته به متن در جریان کُدگذاری باز، متن هر مصاحبه سطر به سطر با دقت مطالعه شد تا هر جزء حاوی نکته مرتبط با سؤال اصلی پژوهش حاضر شناسایی شود و به آن برچسپی از کلمه یا کلمات گویای آن نکته نسبت داده شود. حاصل این مرحله شناسایی مفاهیم متعددی بود که در زیر (جدول ۱) به آنها اشاره می‌شود:

1. Open Coding
2. Axial Coding
3. Selective Coding
4. Gubba & Lincoln
5. Member Check

۶. این برچسپ را تحلیلگر می‌تواند بر اساس تصویر یا معنایی بگذارد که به هنگام بررسی مقایسه‌ای یا در زمینه واقعی از آن داده‌ها برمی‌خیزد؛ یا آن را از کلماتی بگیرد که پاسخگویان بر زبان می‌آورند (کد جنینی= In vivo)

جدول ۱. مفاهیم اصلی حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها

ردیف	مفاهیم	کد
۱	نوسان قیمت در بازار	K1
۲	نوسان قیمت متأثر از نبود تقویم تولید متناسب با نیاز و تقاضا	K2
۳	فروش تخم مرغ با قیمت‌هایی کمتر از هزینه تمام شده	K3
۴	نوسان شدید قیمت نهاده‌ها (خوراک، واکسن، جوجه یک‌روزه، سوخت و...)	K4
۵	بالا بودن هزینه‌های تولید (خوراک، دامپزشکی، هزینه کارگری و...)	K5
۶	تغییر نرخ ارز	K6
۷	حضور دلالتان و واسطه‌ها	K7
۸	نوسانات فصلی و مناسبتی مصرف تخم مرغ	K8
۹	پایین بودن سرانه مصرف تخم مرغ در استان	K9
۱۰	نبود زنجیره مناسب توزیع و فروش محصول	K10
۱۱	فروش سنتی تخم مرغ و عدم بازاریابی مدرن	K11
۱۲	نبود خرید تضمینی برای تخم مرغ	K12
۱۳	نبود صنایع تبدیلی و فرآوری‌های تخم مرغ	K13
۱۴	مشکل حمل و نقل مواد اولیه (جوجه، پولت و...)	K14
۱۵	نبود حلقه‌های ارتباطی صنایع پستین و پیشین	K15
۱۶	عدم امنیت سرمایه‌گذاری در بخش مرغ	K16
۱۷	عدم رغبت برای سرمایه‌گذاری در پرورش مرغ تخم‌گذار	K17
۱۸	عدم استفاده بهینه از ظرفیت تولید	K18
۱۹	فرسوده بودن تجهیزات مرغداری	K19
۲۰	مشکل دریافت تسهیلات	K20
۲۱	مقروض بودن مرغداران به سیستم‌های بانکی و عدم توان بازپرداخت اقساط وام‌ها	K21
۲۲	روانه‌شدن تولید کنندگان به سمت منابع تأمین مالی غیر رسمی	K22
۲۳	عدم نقدشوندگی دارایی‌ها	K23
۲۴	مشکل نقدینگی جهت پرداخت هزینه‌های جاری	K24
۲۵	نبود سیستم نظارتی مطلوب بر زنجیره تولید	K25
۲۶	عدم برنامه‌ریزی تولید براساس مصرف سرانه	K26
۲۷	کافی نبود میزان تولید داخلی برای تأمین تخم مرغ مورد نیاز استان	K27
۲۸	نیاز به سرمایه‌گذاری بالا در زمینه مرغ تخم‌گذار	K28
۲۹	نبود تشکیلات منسجم در زنجیره تولید تا مصرف‌کننده نهایی	K29
۳۰	تعدد مراجع تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در صنعت طیور	K30
۳۱	ناکارآمد بودن تصمیمات مدیریتی دولت	K31
۳۲	عدم حمایت کافی و به موقع دولت از مرغداران	K32

ادامه جدول ۱.

K33	رعایت نشدن اصل خصوصی‌سازی در مرغداری‌ها	۳۳
K34	اتخاذ سیاست‌های اقتصادی نامناسب برای صنعت مرغداری	۳۴
K35	ناکارآمدی دولت در کنترل و نظارت بر قیمت‌ها	۳۵
K36	نبود امکانات ذخیره سازی تخم مرغ با توجه به فسادپذیر بودن آن	۳۶
K37	نبود مشوق‌های صادراتی	۳۴
K35	ناکارآمدی دولت در کنترل و نظارت بر قیمت‌ها	۳۵
K36	نبود امکانات ذخیره‌سازی تخم مرغ با توجه به فسادپذیر بودن آن	۳۶
K37	نبود مشوق‌های صادراتی	۳۴
K38	پایین بودن اعتبار تشکل‌ها و اتحادیه‌ها نزد اعضای خود	۳۸
K39	فقدان بسته اطلاع‌رسانی کامل و شفاف	۳۹
K40	کمبود برنامه‌های آموزشی و ترویجی در زمینه اطلاعات مدیریتی و تخصصی	۴۰
K41	نبود اطلاعات کافی	۴۱
K42	عدم استفاده از نظرات و طرح‌های کارشناسی	۴۲
K43	ناآگاهی برخی از سهامداران و اعضا از چند و چون راه‌اندازی و کار	۴۳
K44	تغییر کاربری برخی از مرغداری‌ها	۴۴
K45	بالا بودن ضایعات در مراحل تولید و توزیع	۴۵
K46	شیوع بیماری‌ها	۴۶
K47	زیاندهی و عدم سودآوری	۴۷
K48	مشکل تأمین سوخت برای سیستم گرمایشی	۴۸
K49	فرسودگی و عقب‌افتادگی علمی و فنی مرغداری‌های استان کرمانشاه به دلیل درگیر بودن با مسائل مربوط به جنگ تحمیلی	۴۹
K50	نادیده گرفتن شخصیت و منزلت اجتماعی تولیدکنندگان	۵۰

منبع: یافته‌های پژوهش

در ادامه جریان کُگذاری باز، مفاهیم به دست آمده با دقت مورد بررسی قرار گرفتند و از جهت شباهت‌ها و تفاوت‌ها با یکدیگر مقایسه شدند؛ در نتیجه، مفاهیمی که ماهیت یکسان داشتند، یا از لحاظ معنا به هم مربوط می‌شدند، ذیل مفهوم‌های انتزاعی‌تر به نام «مقوله» قرار گرفتند.

بر این اساس، مفاهیم ذکر شده در جدول بالا، در قالب مقولات زیر دسته‌بندی شدند:

- عدم استفاده بهینه از ظرفیت تولید
- فرسوده بودن تجهیزات و سالن‌های‌های مرغداری
- نبود حلقه‌های ارتباطی با صنایع مرتبط با پرورش مرغ تخم‌گذار
- نوسان در قیمت نهاده‌های مورد نیاز مرغداران
- حضور دلالتان و واسطه‌ها در توزیع نهاده‌ها
- پایین بودن قیمت عرضه محصول نسبت به قیمت تمام‌شده
- نبود سیستم خرید تضمینی تخم مرغ
- نبود زنجیره مناسب توزیع و فروش محصول
- عدم وجود تشکیلات منسجم حمایتی و نظارتی در زنجیره تولید
- ناکارآمد بودن تصمیمات مدیریتی دولت
- رعایت نشدن اصل خصوصی سازی در مرغداری‌ها
- نبود مشوق‌های صادراتی
- تعدد مراجع تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در صنعت طیور
- سرمایه‌گذاری نامناسب بدون استفاده از نظرات و طرح‌های کارشناسی
- عدم توان بازپرداخت اقساط وام‌ها و مقروض بودن مرغداران به سیستم‌های بانکی
- مشکل دریافت تسهیلات
- تغییر کاربری برخی از واحدهای تولیدی پرورش مرغ
- پایین بودن سرانه مصرف و نوسانات فصلی و مناسبتی مصرف تخم‌مرغ
- عدم نقدشوندگی دارایی‌ها
- پایین بودن ظرفیت تولید استان برای تأمین نیاز داخلی
- فقدان بسته اطلاع‌رسانی کامل و شفاف
- عدم آگاهی و تجربه برخی از سهامداران و اعضا از چند و چون راه‌اندازی کار
- فرسودگی و عقب‌افتادگی علمی و فنی مرغداری‌های استان کرمانشاه نسبت به سایر استان‌ها به دلیل درگیر بودن با مسائل مربوط به جنگ
- نادیده گرفتن شخصیت و منزلت اجتماعی تولیدکنندگان

پس از شناسایی مقوله‌ها، تحلیلگران شروع به پروراندن آنها با استفاده از ویژگی‌ها و ابعادشان کردند. این عمل از آن جهت اهمیت داشت که با مشخص کردن ویژگی‌ها و ابعاد هر مقوله، می‌توان به تحلیلگران و خوانندگان در تشخیص و تمیز یک مقوله از مقوله‌های دیگر کمک کرد و نیز تعیین نمود منظور ما دقیقاً از یک مقوله خاص چیست.^۱ سپس در ادامه از آنجا که عمل مرتبط کردن مقوله‌های اصلی با فرعی در فرایند کدگذاری محوری کاری پیچیده و دشوار بود، این مطالعه برای مرتب کردن و سامان دادن به ارتباطات پدیدآمده از مدل پارادایمی بهره گرفت. بدین ترتیب با مشخص کردن ویژگی‌ها و ابعاد و شناسایی الگوها، شالوده و ساختار اولیه مدل پارادایمی مهیا گردید.

اجزای تشکیل دهنده پارادایم^۲ در این مطالعه شامل پدیده^۳، شرایط علی^۴، شرایط

زمینه‌ای^۵، شرایط مداخله‌گر^۶، کنش/واکنش‌ها^۷ و پیامدها^۸ می‌باشد (شکل ۱).

پدیده: واژه‌ای است که به پرسش «جریان چیست؟» پاسخ می‌دهد.

شرایط علی: مجموعه رویدادها و حوادثی است که موقعیت‌ها، مسائل و امور مربوط به یک پدیده را خلق می‌کنند و تا حد معینی چگونگی و چرایی پاسخ افراد و گروه‌ها را نسبت به آن شرایط توضیح می‌دهند.

شرایط زمینه‌ای: مجموعه خاصی از شرایط که در یک زمان یا مکان خاص جمع می‌شوند تا مجموعه اوضاع و احوال یا مسائلی را به وجود آورند که اشخاص با عمل/تعامل خود به آنها پاسخ می‌دهند.

۱. از آنجا که پروراندن هر مقوله و بیان ویژگی‌ها و ابعاد آن نیازمند توضیحات فراوان می‌باشد، از تفسیر آن در این بخش خودداری شد.

2. Paradigm
3. Phenomena
4. Contextual Conditions
5. Causal Conditions
6. Intervening Conditions
7. Act/Interact
8. Consequences

شرایط مداخله‌گر (واسطه‌ای): شرایطی که شرایط علی را تخفیف یا به نحوی تغییر می‌دهند.

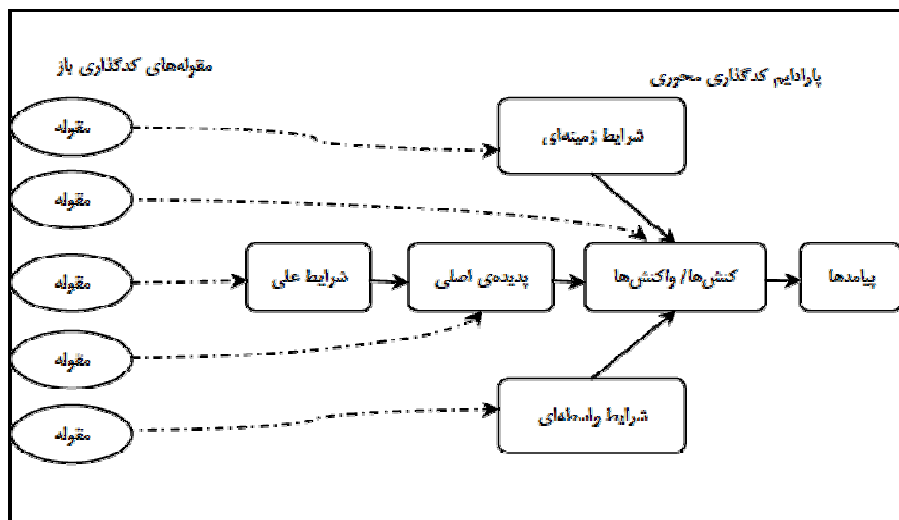
کنش/واکنش‌ها: پاسخ‌های راهبردی یا معمولی‌اند که افراد یا گروه‌ها به مسائل و امور یا رویدادهایی می‌دهند که تحت شرایط پدید می‌آیند.

پیامدها: نتایج حاصل از کنش / واکنش‌ها هستند (استراووس و کوربین، ۱۳۹۰، ۱۵۲-۱۵۶).

بر این اساس، «رکود شرکت‌های تعاونی مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه» معادل

پدیده یا مقوله اصلی و سایر مقولات به دست آمده به عنوان زیر مقولات در مدل پارادایمی

قرار گرفتند (شکل ۲).

شکل ۱. تحلیل داده‌ها بر اساس مدل پارادایمی استراووس و کوربین (منبع: Creswell, 2005, 401)

شکل ۲. مدل پارادایمی پدیده رکود شرکت‌های تعاونی مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه

(منبع: یافته‌های پژوهش)

در ادامه گدگذاری باز و محوری، به منظور یکپارچه‌سازی و پالایش نظریه از گدگذاری گزینشی با بهره‌گیری از تکنیک نوشتن سیر داستانی استفاده شد. مسئله راکد شدن واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه موضوع و پدیده اصلی بود که پژوهشگران در مرور و بازخوانی یادداشت‌های میدانی خود، مکرراً با آن برخورد داشتند به نحوی که از ۲۱ واحد پرورش مرغ تخم‌گذار موجود در استان کرمانشاه ۱۱ واحد آن فعال و ۱۰ واحد غیر فعال بودند.

موضوع رکود این واحدهای تولیدی، زنجیره‌ای از مشکلات و چالش‌های اجتماعی - اقتصادی را در استان کرمانشاه ایجاد کرده است. ادامه این روند سایر بخش‌های اقتصادی را نیز متأثر خواهد کرد: از یک سو مسئله هدررفت سرمایه‌های قابل توجهی مطرح می‌باشد که صرف تجهیزات و تأسیسات زیربنایی این واحدهای تولیدی شده است و از سوی دیگر، خسارت‌های مالی سنگینی است که تولیدکنندگان این واحدهای تولیدی به دلیل عدم توانایی در بازپرداخت وام‌های اخذشده از بانک‌ها و مؤسسات وام‌دهنده، متحمل می‌شوند. علاوه بر این، با حذف و رکود این واحدهای تولیدی، از بخشی از میزان تولید تخم‌مرغ استان کاسته شده است به نحوی که هم اکنون استان کرمانشاه در زمینه تولید تخم‌مرغ با کمبود مواجه است و در حال حاضر این کمبود از طریق استان‌های تهران، قم و قزوین برطرف می‌شود.

نتایج حاصل از مکالمات انجام شده با تولیدکنندگان واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار در استان کرمانشاه، به منظور مطالعه ریشه‌ای و عمیق مشکلات و چالش‌هایی پیش روی آنان، نشان داد یکی از مهم‌ترین مشکلات این واحدهای تولیدی، عدم استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود است به نحوی که طبق اظهار تولیدکنندگان و مسئولان این بخش، «۳۵ تا ۴۰ درصد واحدهای تولیدی با ۵۰ درصد ظرفیت کار می‌کنند، در حالی که ۱۰۰ درصد حمایت‌های دولتی را دریافت می‌کنند». پاسخگویان مشکل نقدینگی جهت پرداخت هزینه‌های جاری، عدم اطمینان از سود پایین دوره و عدم مکانیزاسیون و استاندارد نبودن سالن‌های مرغداری و... را دلیل اصلی استفاده حداقلی از ظرفیت‌های تولیدی خود می‌دانند و معتقدند با شرایط موجود، افزایش ظرفیت توجیه اقتصادی ندارد.

در این راستا، برخی از مسئولان و تولیدکنندگان شرکت‌کننده در این مطالعه، فرسودگی و عقب‌افتادگی علمی و فنی مرغداری‌های استان کرمانشاه را ناشی از درگیر بودن با مسائل مربوط به جنگ و بی‌توجهی دستگاه‌های اجرایی به این بخش می‌دانند.

بنابر اذعان تولیدکنندگان، یکی دیگر از چالش‌های پیش روی این واحدهای تولیدی، نبود حلقه‌های ارتباطی با صنایع مرتبط با پرورش مرغ تخم‌گذار در استان کرمانشاه بوده که خود زنجیره‌ای از مشکلات همچون افزایش هزینه‌ها، مشکلات حمل و نقل، انتقال بیماری‌ها، افزایش ضایعات، از دست دادن زمان بهینه و ... را برای آنان ایجاد نموده است. در این راستا، تولیدکنندگان عنوان کردند: «در حال حاضر باید برای تهیه جوجه و پولت به قم، تهران، تبریز و مشهد برویم که علاوه بر هزینه حمل و نقل، مشکل بیماری، تغییر آب و هوا وجود دارد. همچنین قدرت انتخاب و برنامه‌ریزی کمتری داریم ... اگر بتوانیم این صنایع جانبی را در استان داشته باشیم، بسیاری از هزینه‌های تولید پایین می‌آید».

نوسان در قیمت نهاده‌های مورد نیاز مرغداران یکی دیگر از عمده‌ترین معضلات تولیدکنندگان این بخش بوده است. طبق گفته تولیدکنندگان، آنان برای تأمین نیاز خوراک طیور خود هر روز با یک قیمت مواجهند و این قیمت ثابت ندارد. این مسئله علاوه بر بالا بردن هزینه‌های تولید تخم مرغ، منجر به حذف برخی از گله‌های مرغ مولد توسط مرغداران شده است. تولیدکنندگان معتقدند: «نوسان شدید قیمت نهاده‌ها باعث شد تا تولید تخم مرغ به صرفه نباشد و مرغ‌های تخم‌گذار را راهی کشتارگاه کنند». در این میان پایین بودن قیمت عرضه محصول نسبت به قیمت تمام شده آن، فعالیت اقتصادی تولیدکنندگان را با بحران جدی مواجه کرده است به نحوی که طبق گفته تولیدکنندگان اکثر آنان تولیدات خود را ۵۰ درصد زیر قیمت تمام شده می‌فروشند. «طبق اعلام دولت و بررسی کارشناسان، قیمت تمام شده هر کیلو تخم مرغ برای تولیدکننده حدود ۴۱۰۰ تومان است، ولی بازار از ما ۲۳۰۰ تومان بیشتر نمی‌خرد...». نبود سیستم خرید تضمینی تخم مرغ، نبود زنجیره مناسب توزیع و فروش محصول در استان کرمانشاه و حضور دلال‌ها و واسطه‌ها، زیان‌دهی واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار را دوچندان کرده است. این مسئله علاوه بر تولیدکنندگان،

مصرف کنندگان را نیز متضرر ساخته است. در این راستا، تولیدکنندگان پیشنهاد نمودند: «ساده‌ترین کاری که می‌توان انجام داد احداث یک فروشگاه زنجیره‌ای از تولید به مصرف است که تخم مرغ را با قیمت مناسب بفروشد و به این ترتیب هم حمایت از تولید کننده داریم و هم مصرف کننده».

عدم وجود تشکیلات منسجم حمایتی و نظارتی در زنجیره تولید و پرورش مرغ تخم‌گذار، سرمایه‌گذاری نامناسب بدون استفاده از نظرات و طرح‌های کارشناسی، ناکارآمدن بودن تصمیمات مدیریتی دولت، رعایت نشدن اصل خصوصی‌سازی در مرغداری‌های استان و تعدد مراجع تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در صنعت طیور از دیگر معضلاتی هستند که تولیدکنندگان این بخش با آن مواجهند. طبق مکالمات صورت گرفته با فعالان این واحدهای تولیدی، آنان ادامه فعالیت خود را در گروی حمایت همه‌جانبه دولت از این بخش می‌دانند. مشارکت‌کنندگان معتقد بودند: «در کل مکانسیم درستی در کار نیست. برنامه‌ریزی ناکارآمد، عدم نظارت، آمارهای غلط، عدم توزیع هدفمند حمایت‌ها و... به دلیل نبود یک سیستم تشکیلاتی قوی است... ما پیشنهاد می‌کنیم یک تشکیلات غیردولتی از خود تولیدکنندگان ایجاد شود که از صفر تا صد تولید و تولیدکننده حمایت کند. با این وضعیت تشکیلات دولتی و عوض شدن مدیران و پاسخگو نبودن و عدم تعهد آنان مشکل حل نخواهد شد... دولت مقصر است که باید در زمان‌هایی که وارد می‌شد و از تولید حمایت می‌کرد، وارد نشد. در زمانی که آنفلوآنزا آمد و ۹۶۴۰ مرغ تلف شد، دولت باید وارد می‌شد تا تولید کننده زمین نمی‌خورد. مرغدارانی که به دلیل آنفلوآنزا، مولدین خود را حذف کرده بودند، دو سال برای دریافت غرامت از دولت در انتظار ماندند و متأسفانه این تأخیر دولت سبب ایجاد زیان انباشته در صنعت شد... فقط خود دولت صحبت می‌کند و تولیدکننده تنها در ۲۰ درصد تصمیمات مشارکت دارد... تشکیلات هم فقط به صورت اسمی فعال هستند و قدرت اجرا ندارند... تولید کننده سیاهی لشکر شده. این روش کار کمر تولید را خرد کرده است». در این راستا، تولیدکنندگان تخم مرغ استان خواستار حمایت و نوسازی واحدهای موجود و ایجاد شبکه تولیدی منسجم با حضور خود تولیدکنندگان، بودند. «۶ میلیارد هزینه برای احداث واحد جدیدی می‌کنند تا بعد از ۲

سال بازدهی داشته باشد، در حالی که با ۲ میلیارد هزینه برای راه‌اندازی واحدهای غیر فعال می‌توانیم در بعد از ۲ سال تولید داشته باشیم... ما باید به واحدهای موجود توجه کنیم، در واحدهای غیرفعال ما آب هست، برق هست، زیرساخت‌ها فراهم است، فقط باید تسهیلات را هدفمند کنیم... ما پیشنهاد می‌کنیم یک تشکیلات غیردولتی از خود تولیدکنندگان ایجاد شود که از صفر تا صد تولید و تولیدکننده حمایت کند».

مشکل اخذ تسهیلات بانکی و بهره بالای آن از دیگر مشکلات تولیدکنندگان تخم‌مرغ استان کرمانشاه در پژوهش حاضر بود. آنان بیان نمودند که یکی از دلایل مهمی که آنها نمی‌توانند وام و تسهیلات بانکی دریافت کنند به وثیقه‌ها بر می‌گردد؛ چرا که آنان توان اعطای وثیقه ندارند. «پروانه‌های مرغداری با اینکه میلیاردها تومان ارزش دارد، ولی بانک آن را به عنوان وثیقه قبول نمی‌کند و فقط پروانه کسب را قبول دارد... فقط اصل وام نیست که باید پرداخت کنیم، سود و جریمه هم می‌شود قوز بالای قوز...». مشکل بودن دریافت تسهیلات و عدم توان بازپرداخت وام‌ها تولیدکنندگان را به شدت به سیستم بانکی بدهکار کرده است. این مسئله در بسیاری از موارد تولیدکنندگان را به سمت استقراض از منابع غیر رسمی روانه کرده است که این موضوع نیز مشکلات فراوانی را برای آنان به همراه داشته است.

فقدان اطلاع‌رسانی کامل و شفاف و نداشتن برنامه‌ریزی درست از سوی تولیدکنندگان استان سبب شده است، چند ماه با اُفت شدید عرضه و افزایش قیمت و چندین ماه پس از آن با مازاد تولید و اشباع بازار و ضرر و زیان بسیاری به تولیدکنندگان این بخش مواجه باشیم. در این راستا، برخی مشارکت‌کنندگان بیان کردند: «بعد از چندین سال فعالیت در این بخش هنوز نمی‌توانم درست تصمیم بگیرم، چون که سیستم اطلاع‌رسانی درستی در کار نیست. اطلاعات فقط در اختیار عده‌ای محدود و خاص است؛ همان‌هایی که سود می‌برند نه تولیدکننده خرده‌پا». در این بین، ورود برخی از افراد فاقد دانش فنی و تجربه مدیریتی به این حوزه را نباید نادیده گرفت.

پایین بودن سرانه مصرف تخم مرغ در استان کرمانشاه و کاهش تقاضای مصرف این ماده غذایی در برخی از ایام سال در کنار برنامه محور نبودن صادرات و نبود ابزارهای لازم برای حمایت از صادرات تخم مرغ منجر به افزایش ضرر و زیان تولیدکنندگان در مواقعی از سال شده است که با مازاد تولید مواجهند. در این باره، تولیدکنندگان معتقدند بودند که: «واحدهای تولید تخم مرغ استان ظرفیت بالایی برای صادرات به عراق دارند و اگر حمایت‌های لازم برای صادرات صورت بگیرد، درآمد خوبی برای استان خواهد داشت».

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بررسی و تحلیل نتایج پژوهش نشان داد که هرچند وجود سودهای مقطعی کلان باعث جذابیت این صنعت گردیده، اما بالا بودن ریسک تجاری و ریسک مالی درازمدت در این صنعت و رعایت نشدن اصول صحیح مدیریتی و استانداردهای فنی در تولید و پرورش مرغ، خسارت قابل توجهی را در وهله اول به تولیدکنندگان استان کرمانشاه و سپس به جامعه و اقتصاد ملی وارد کرده است به نحوی که روند نزولی وضعیت واحدهای مرغداری در استان کرمانشاه طی این سال‌ها به وضوح قابل تشخیص می‌باشد. در سال ۱۳۸۸، تمامی تعاونی‌های پرورش مرغ تخم‌گذار این استان فعال بودند و کرمانشاه یکی از تولیدکنندگان مهم تخم‌مرغ در کشور پس از استان‌های اصفهان، قم و تهران بوده است؛ در حالی که هم‌اکنون از مجموع ۲۱ واحد پرورش مرغ تخم‌گذار موجود در استان کرمانشاه، ۱۰ واحد غیر فعال است و این استان برای تأمین تخم مرغ نیاز داخلی خود با کمبود ۱۸۵۰۰ تنی تخم مرغ مواجه می‌باشد. بر این اساس، ریشه‌یابی علل رکود این واحدهای تولیدی در استان کرمانشاه ضرورت یافت. لذا مطالعه حاضر به بررسی علل رکود و راهکارهای فعال سازی تعاونی‌های پرورش مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه پرداخت.

بر اساس نتایج حاصل از گفت و گوهای صورت گرفته با مشارکت کنندگان در پژوهش، عمده‌ترین علت عدم سودآوری این واحدهای تولیدی علاوه بر وضعیت نامتعادل حاکم بر بازار، مربوط به یک رشته مشکلاتی است که در حین سادگی و وضوح، دارای پیچیدگی‌های خاص خود بوده و اغلب مدیران و مسئولان تعاونی فاقد اطلاعات لازم

برای مقابله و چاره‌جویی در مورد این مشکلات می‌باشند که در ادامه، اهم آنها بیان می‌شود.

یکی از مهم‌ترین مشکلات تعاونی‌های مرغ استان کرمانشاه، به ویژه تعاونی مرغ تخم‌گذار، عدم استفاده بهینه از ظرفیت تولید و عدم مکانیزاسیون و استاندارد نبودن واحدهای مرغداری موجود در استان می‌باشد به طوری که بسیاری از واحدهای مرغداری به علت مشکل نقدینگی جهت پرداخت هزینه‌های جاری (تأمین خوراک، هزینه کارگر و...)، عدم اطمینان از سود پایین دوره به دلیل نوسانات قیمتی و... از حداقل ظرفیت خود استفاده می‌کنند. این مسئله علاوه بر افزایش هزینه‌ها (۱۹ درصد هزینه‌های هر واحد مربوط به هزینه کارگر است)، منجر به ناکارایی اقدامات بهداشتی و گسترش عوامل بیماری‌زا و بیماری‌های واگیردار در سطح مرغداری‌های و هدر رفتن مقدار زیادی انرژی و کاهش بازده تولید شده است.

همچنین نبود صنایع جانبی در استان و حمل و نقل مواد اولیه (جوجه، پولت، خوراک، واکسن و...) یکی دیگر از معضلات تولیدکنندگان این واحدهای تولیدی در استان است. فاصله زیاد مرغداری تا بازارهای فروش علاوه بر اینکه هزینه زیادی را برای مرغداران به همراه دارد، یکی از عوامل مؤثر در انتقال بیماری و بالا رفتن میزان ضایعات می‌باشد.

نوسان قیمت نهاده‌های مورد نیاز (خوراک طیور، انرژی، دارو، واکسن، ماشین‌آلات و دستگاه‌ها و...) و وجود رانت‌خواری بالا و قوی در زمینه توزیع نهاده‌ها و تأثیر آن بر قیمت عرضه و تقاضای تخم مرغ، یکی دیگر از دلایل تداوم ضرر و زیان پرورش دهندگان مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه است. از آنجا که حدود ۷۰ درصد هزینه‌های تولید مرغ و تخم مرغ را تأمین نهاده‌ها تشکیل می‌دهد، این مسئله آن‌چنان فعالیت تولیدکنندگان این بخش را تحت شعاع خود قرار داده است که اگر دولت در تأمین آنها و تعادل قیمت‌ها به موقع وارد عمل نشود، بسیاری از واحدهای تولیدی مجبور به تعطیلی واحدهایی خواهند شد که بازگشایی و راه‌اندازی مجدد آن نیازمند اختصاص میلیاردها تومان اعتبار است.

همچنین نبود شبکه مناسب توزیع و فروش و سیستم خرید تضمینی تخم مرغ در استان کرمانشاه منجر به تفاوت قیمت تمام شده با قیمت بازار و عدم سودآوری این واحدهای تولیدی گردیده است به نحوی که هم اکنون قیمت تمام شده هر کیلوگرم تخم مرغ ۴۱۰۰ تومان است در حالی که از مرغداری با قیمت ۲۲۰۰ تومان خریداری می شود. این مسئله علاوه بر تولیدکنندگان، مصرف کنندگان را نیز متضرر ساخته است.

به طور کلی، دولتی بودن تصمیمات و رعایت نشدن اصل خصوصی سازی در مرغداریها؛ تعدد مراجع تصمیم گیری و سیاست گذاری در صنعت طیور؛ نبود تشکلی مناسب و واحد جهت هدایت و حمایت از تولیدکنندگان مرغ و تخم مرغ؛ برنامه محور نبودن صادرات و نبود ابزارهای لازم برای حمایت از صادرات تخم مرغ؛ سرمایه گذاری نامناسب بدون استفاده از نظرات و طرح های کارشناسی و عدم آگاهی و تجربه برخی از سهامداران و اعضا از دیگر چالش هایی اند که تولید کنندگان تخم مرغ در استان کرمانشاه، همچون سایر تولیدکنندگان کشور، با آن روبه رو هستند. نتایج بسیاری از مطالعات (از جمله: طهماسبی و مقدسی، ۱۳۸۸؛ انصاری زاده و همکاران، ۱۳۸۸؛ سیدمصطفوی، ۱۳۹۱؛ نبی پور، ۱۳۹۱؛ کانون سراسری انجمن های صنفی پرورش دهندگان مرغ تخم گذار کشور، ۱۳۹۲؛ انارکی و همکاران، ۱۳۹۲؛ حسینی نیا، ۱۳۹۳؛ شارما، ۲۰۱۰ و...) مؤید این نتایج می باشد.

در کنار تمام این مسائل، طولانی بودن فرایند اخذ تسهیلات و بهره بالای تسهیلات بانکی و عدم توان بازپرداخت اقساط وامها از دیگر مشکلات تولیدکنندگان تخم مرغ استان کرمانشاه بود. بنابر اظهارات تولیدکنندگان این استان، با افزایش هزینه ها و کاهش سود در این سالها، آنان علاوه بر اینکه توان باز پرداخت وامها را نداشتند و به شدت به سیستم بانکی بدهکار شدند، در بسیاری از موارد مجبور به استقراض از سایر بازارهای مالی (غیربانکی) شدند که این موضوع نیز مشکلات فراوانی را برای آنان به همراه داشته است. افزایش روزافزون ضرر و زیان صنعت مرغداری، پرورش دهندگان مرغ استان کرمانشاه را با ورشکستگی مواجه کرده است به حدی که برخی از مرغداران در حال تغییر کاربری هستند و بسیاری از واحدهای موجود نیز از حداقل ظرفیت خود استفاده می کنند، به

حدی که هم‌اکنون تولید داخلی جوابگوی نیاز استان نیست و کمبود تخم‌مرغ استان از طریق استان‌های عمده تولید کننده همچون تهران، قم و قزوین برطرف می‌شود.

چنان که یافته‌های پژوهش نشان داد، بسیاری از معضلات و مشکلات موجود در تعاونی‌های پرورش مرغ تخم‌گذار، وابسته به ساختار کلان اقتصادی کشور است، بنابراین، حل این معضلات از عهده تولیدکنندگان خارج بوده و نیازمند بازنگری در سیاست‌های موجود است. برخی از مشکلات هم به واحدهای تولیدی و خود تولیدکنندگان مربوط می‌باشد که از جمله آنها می‌توان به مدیریت ضعیف یا ناکارآمد واحدهای مرغداری و نداشتن دانش و تخصص کافی در این زمینه اشاره کرد. در ادامه، با توجه به در نظر گرفتن محدودیت‌های اجرایی، پیشنهادها و راهکارهای زیر در رفع مشکلات و چالش‌های پیش‌روی تعاونی‌های پرورش‌دهنده مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه، به نقل از خود آنان، در دو بخش راهکارها و پیشنهادهای اصلی و فرعی ارائه می‌شود.

راهکارها و پیشنهادهای اصلی

- در شرایطی که سرمایه‌گذاری جدید در بخش پرورش مرغ تخم‌گذار توجیه اقتصادی ندارد، ارتقای کمی و کیفی واحدهای موجود و فعال‌سازی واحدهای راکد، به عنوان یکی از مهم‌ترین راهکارها، مورد بررسی قرار گیرد. در این بین، وجود ظرفیت خالی قابل توجه در پرورش مرغ تخم‌گذار استان کرمانشاه (۱۰ واحد غیر فعال و نیمی از ظرفیت واحدهای فعال)، معضل بزرگی است که نمی‌توان از آن چشم‌پوشی کرد به طوری که با استفاده بهینه از این ظرفیت موجود، بدون سرمایه‌گذاری برای احداث واحدهای جدید، می‌توان تولید را به میزان قابل توجهی افزایش داد. همچنین باتوجه به اینکه عدم مکانیزاسیون و استاندارد نبودن واحدهای مرغداری استان کرمانشاه یکی دیگر از معضلات این واحدهای تولیدی است که علاوه بر افزایش هزینه‌ها، منجر به ناکارایی اقدامات بهداشتی، افزایش ضایعات و کاهش بازده تولید شده است. پیشنهاد می‌گردد در اولین اقدام،

اختصاص تسهیلات کم بهره در جهت اصلاح و بهینه سازی واحدهای موجود، در اولویت برنامه ریزی مسئولان و سیاست گذاران استان قرار گیرد.

- از آنجا که مشکل بودن و طولانی بودن فرایند اخذ تسهیلات و بهره بالای تسهیلات بانکی از دیگر مشکلات تولیدکنندگان تخم مرغ استان کرمانشاه بود، لذا پیشنهاد می شود رایزنی هایی با بانک ها به ویژه بانک کشاورزی و بانک توسعه تعاون توسط اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جهت اصلاح و بهبود قوانین و مقررات مربوط به اخذ اعتبارات و تسهیلات بانکی در راستای تسهیل فرایند اعطای اعتبارات و کاهش سود تسهیلات، افزایش زمان بازپرداخت، کاهش هزینه دیرکرد اقساط معوقه و کاهش دیوان سالاری اداری حاکم بر فرایند اخذ تسهیلات بانکی انجام گیرد. همچنین با توجه به اینکه یکی از اساسی ترین مشکلات تولیدکنندگان در رابطه با اخذ تسهیلات بانکی، مربوط به اعطای وثیقه بانکی است، پیشنهاد می شود پروانه های کسب و یا طرح های مرغداری به عنوان وثیقه از سوی بانک ها و مؤسسات مربوطه پذیرفته شود.

- از آنجا که در صنعت مرغداری، اعم از تولید مرغ تخم گذار یا گوشتی، ۷۰ درصد از کل هزینه تولید را هزینه نهاده ها تشکیل می دهد، بنابراین برای فعالان این صنعت تشکیل تعاونی های تأمین مواد اولیه و نهاده های مورد نیاز بسیار مهم و حیاتی است.

- وجود ریسک های فراوان در صنعت مرغداری (بیماری ها، عدم نقدینگی و...) و وجود نوسان های متعدد در تولید، قیمت و درآمد تولیدکنندگان، انجام حمایت های دولتی را ضروری ساخته است. در این راستا، علاوه بر حمایت های سرمایه ای (اعطای تسهیلات کم بهره) و تولیدی (بیمه و یارانه نهاده های تولید)، حمایت های قیمتی همچون تعیین قیمت خرید تضمینی تخم مرغ و حمایت از تولیدکنندگان در مراحل بحرانی پیشنهاد می گردد.^۱

۱. در ماده ۳۳ قانون افزایش بهره وری، خرید تضمینی یا قیمت تضمینی پیش بینی شده است، اما این مهم

هم اکنون در صنعت تخم مرغ مورد توجه قرار نمی گیرد.

- با توجه به اینکه تأمین نیازهای اولیه و اقلام ضروری (از جمله: خوراک، واکسن، پولت و...) و حمل و نقل آنها یکی از معضلات عمده و اساسی واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار و از عوامل مؤثر در انتقال بیماری و ایجاد ضایعات می‌باشد، لذا سرمایه‌گذاری در ایجاد زنجیره‌هایی بین صنایع پسین و پیشین تولید تخم مرغ پیشنهاد می‌شود؛ زیرا موجب ساماندهی بازار و کاهش قیمت تمام شده و نیز حذف هزینه‌های واسط در بازاریابی و واسطه‌گری می‌شود.

- از آنجا که طبق اظهارات تولیدکنندگان تخم‌مرغ استان، یکی از ضعف‌های آنان بازاریابی سنتی محصول و نبود برنامه‌ریزی مناسب در زمینه‌هایی چون بازاریابی و توزیع محصول است، ایجاد فروشگاه‌های عرضه مستقیم تخم‌مرغ و حمایت از صنایع آماده‌سازی، بسته‌بندی و فراوری تخم‌مرغ می‌تواند ضمن عرضه محصولات با کیفیت و قیمت مناسب به مصرف‌کنندگان، بخشی از این ارزش‌افزوده را به تولیدکننده مسترد نموده و پایداری تولید را میسر سازد و دست دلالان و سودجویان را از بازار تخم‌مرغ کوتاه کند. این امر می‌تواند علاوه بر تولیدکنندگان، به سود مصرف‌کنندگان نیز باشد.

- با توجه به اینکه نبود زنجیره کامل تولید در صنعت مرغداری به ویژه پرورش مرغ تخم‌گذار، زمینه‌ساز ظهور بسیاری از مشکلات در این صنعت شده است، اصلاح ساختار موجود امری اجتناب‌پذیر به نظر می‌رسد، لذا پیشنهاد می‌شود به منظور افزایش کارایی و اثربخشی زنجیره‌های تولید، کاهش هزینه‌های اضافی و اعمال مدیریت واحد، ارائه یک الگو و ساختار اجرایی مناسب برای استقرار زنجیره کامل از تولید تا عرضه با مشارکت همه تولیدکنندگان و تشکل‌های آنان و کلیه صنایع و بخش‌های مورد نیاز این صنعت، در دستور کار برنامه‌ریزان و متولیان صنعت مرغداری کشور قرار گیرد. در این راستا باید توجه داشت که در شکل‌گیری این زنجیره نقش اصلی بر عهده تولیدکنندگان خواهد بود و نقش دولت به فراهم کردن تسهیلات و زیرساخت‌های لازم برای سرمایه‌گذاری و نظارت بر اجرای فرایند تولید محدود خواهد شد. همچنین دولت و نهادهای نظارتی مانند ستاد حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده، تعزیرات و ستاد تنظیم

بازار باید امور تصدیگری طیور و مدیریت بازار تخم مرغ را به اتحادیه مرغداران واگذار کنند.

- با اینکه تخم مرغ‌های تولیدشده در استان کیفیت مناسب و قابلیت صادرات به کشور عراق را دارند، متأسفانه با وجود برنامه‌محور نبودن صادرات و نبود مشوق‌های لازم برای حمایت از صادرات تخم مرغ، این مزیت در استان کرمانشاه، فرصتی است که از دست رفته و می‌رود در حالی که آزادسازی صادرات و رفع موانع آن، علاوه بر حمایت از تولیدکنندگان، باعث افزایش تولید و بهبود کیفیت خواهد شد و از این نظر منافع فراوانی برای اقتصاد استان و حتی کشور در پی خواهد داشت. در این راستا، تولیدکنندگان معتقدند بهترین راهکار برای صادرات آن است که تعرفه صادراتی فقط برای تولید مازاد صفر اعلام شود. اما در کشور، سیاست‌گذاران این بخش همواره به دلیل ترس از کاهش عرضه داخلی و افزایش قیمت، مانع از صادرات محصولاتی همچون تخم مرغ می‌شوند که منجر به سرکوب تولید، رقابت‌پذیر نشدن آن و زیان تولیدکنندگان شده است. لذا پیشنهاد می‌شود به کارگیری ابزارهای لازم برای تشویق صادرات پایدار در کشور و استان مورد توجه قرار گیرد.

- از آنجا که جمعیت زیاد مرغ‌های پیر بالای ۲۱ ماه (مرغ‌های حذفی) در واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار معضلی بسیار جدی است که هم‌اکنون به علت ممنوعیت تولید خمیر مرغ در مرغداری‌ها انباشته شده اند، طرح خرید مرغ‌های حذفی باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

راهکارها و پیشنهادهای فرعی

- با توجه به اینکه پایین بودن سرانه مصرف تخم مرغ در استان کرمانشاه و کاهش تقاضای مصرف این ماده غذایی منجر به افزایش زیان تولیدکنندگان این محصول شده است، پیشنهاد می‌گردد ترویج مصرف تخم مرغ به صورت جدی در دستور کار وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و سایر نهادهای مرتبط قرار بگیرد. هرچند چندین سال است که روز ۹ اکتبر (۱۷ مهر ماه) به عنوان روز جهانی تخم مرغ نام‌گذاری شده، اما

موفقیت قابل توجهی در این زمینه به دست نیامده است. در این راستا، تبلیغات گسترده در قالب برگزاری جشنواره‌های غذایی، ساخت برنامه‌ها و تبلیغات تلویزیونی و... به منظور بالا بردن فرهنگ تغذیه جامعه و بهینه‌سازی آن جهت مصرف این ماده پروتئینی ارزشمند می‌تواند مفید واقع شود.

- نبود اطلاعات صحیح و شفاف آماری و به‌روز نبودن اطلاعات تولیدکنندگان تخم- مرغ در استان یکی از چالش‌های پیش روی توسعه فعالیت تولیدی است. لذا حمایت‌های ویژه جهت برگزاری دوره‌های آموزشی به منظور بالا بردن اطلاعات مدیریتی و تخصصی و به‌روز نمودن اطلاعات آنان در زمینه‌های مختلف (تغذیه، پیشگیری، واکسیناسیون، دما، بهداشت و بازار و...) می‌تواند اقدامات مفید و مؤثری در حل مشکلات تولیدکنندگان باشند.

- استفاده از نظرات و طرح‌های کارشناسی مهندسی مشاور در ساخت مرغداری‌ها علاوه بر پیشگیری از هزینه‌های بیهوده و مکرر، موجب صرفه‌جویی در سرمایه در گردش خواهد شد.

- از آنجا که عدم اعمال اصول علمی و فنی و ناکافی بودن تخصص و تجربه مدیران یکی از مشکلات اساسی تعاونی‌های مرغداری است که متأسفانه کمتر بدان توجه می‌شود، پیشنهاد می‌گردد در کنار نیروی جوان و کم‌تجربه، مدیرانی با توان اجرایی بالا و مجرب در تعاونی‌ها به کار گرفته شوند.

منابع

- استراووس، ا. و کوربین، ج. (۱۳۹۰). *مبانی پژوهش کیفی (فنون و مراحل تولید نظریه‌ی زمینه‌ای)*. ترجمه ابراهیم افشار. تهران: نشر نی.
- امینی، ا.م. و صفری شالی، ر. (۱۳۸۱). ارزیابی تأثیر آموزش در موفقیت شرکت‌های تعاونی مرغداران. *فصلنامه علوم و فنون کشاورزی و منابع طبیعی*، ۶(۲)، ۱۷-۲۸.

امینی، ا.م. و اسماعیلی فلاح، م. (۱۳۸۷). موفقیت شرکت‌های تعاون روستایی استان اصفهان و ارزیابی سازه‌های مؤثر بر آن. مجله علوم و فنون کشاورزی و منابع طبیعی، ۱۲ (۴۶)، ۲۷۳-۲۸۸.

انارکی، ز.، کرمی دهکردی، ا.، قیدی، ا. و طاهری، ح.ر. (۱۳۹۲). مسائل و مشکلات موجود در زنجیره ارزش پرورش مرغ تخمگذار (مطالعه موردی استان قم). اولین کنفرانس ملی راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار در بخش‌های کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست. اداره کل پدافند غیرعامل (وزارت کشور). پژوهشکده سوانح طبیعی مؤسسه آمو. ۲۰ اسفند. تهران.

انصاری‌زاده، ع.، باور صاد، ب. و آهنگری، ع. (۱۳۸۸). بررسی رکود در صنعت مرغداری با تأکید بر ریسک تجاری و مالی (مطالعه موردی شرکت‌های تعاونی و خصوصی مرغداری در شهرستان رامهرمز. فصلنامه تعاون، ۲۰ (۲۰۶-۲۰۷)، ۹۵-۱۰۹.

بازرگان، ع. (۱۳۸۷). مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته رویکردهای متفاوت در علوم رفتاری. تهران: انتشارات دیدار.

حسینی، ص. و ایروانی، س. (۱۳۹۰). بررسی اثر سیاست‌های حمایتی دولت بر کاهش ریسک درآمدی تولیدکنندگان تخم مرغ با استفاده از معیار CCV. مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۱، ۱۹-۲۸.

حسینی نیا، غ. ح. (۱۳۹۳). پرورش طیور، ظرفیتی مناسب برای تأمین گوشت سفید و تخم مرغ در کشور هستند. تهران: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کد مطلب: ۹۳۳۷.

دانایی فرد، ح.، الوانی، م. و آذر، ع. (۱۳۸۶). روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. تهران: انتشارات صفار.

سیدمصطفوی، م. (۱۳۹۱). چالش‌های صنعت مرغداری ایران و راهکارهای مقابله با آنها. مرکز تحقیقات استراتژیک. مجمع تشخیص مصلحت نظام. معاونت پژوهش‌های اقتصادی.

گزارش راهبردی، شماره ۱۴۸، کد گزارش ۱۰-۹۱-۸-۴، ص ۱-۲۴.

طهماسبی، ا. و مقدسی، ر. (۱۳۸۸). عوامل مؤثر بر حاشیه بازاریابی گوشت مرغ در ایران. فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه، ۷۱، ۱۶۳-۱۷۸.

علیپور، ح.، کمیلی، م. و چهار سوقی امین، ح. (۱۳۹۱). بررسی نیازهای آموزشی اعضای تعاونی-های مرغ گوشتی (مطالعه موردی استان خراسان جنوبی). نشریه علوم دامی، ۹۶، ۵۷-۶۷.

کانون سراسری انجمن‌های صنفی پرورش دهندگان مرغ تخم‌گذار کشور (۱۳۹۲). شناخت و تحلیل وضعیت مرغ تخم‌گذار کشور. ۱-۲۲. بازیابی شده از www.Iran-lff.com

کوهستانی، ح. و لطیفی، س. (۱۳۹۳). شناسایی و اولویت بندی راهکارهای تقویت تعاونی‌های دامداری با استفاده از تکنیک دلفی (مطالعه موردی استان همدان). نشریه پژوهش‌های علوم دامی، ۲۴(۴)، ۳۹-۵۰.

مرکز آمار ایران (۱۳۹۱). چکیده نتایج سرشماری از مرغداری‌های پرورش مرغ تخم‌گذار سال ۱۳۹۱. تهران: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی.

منصوری، ع.ا. (۱۳۹۳). تولید سالیانه ۵۹ هزار تن گوشت مرغ در استان کرمانشاه. خبرگزاری موج. بازیابی شده از <http://www.itpnews.com>

ناظمی، ش.، فیاضی، م. و نوری، ع. (۱۳۸۸). بررسی ابعاد و نتایج کمک‌های دولت به تعاونی‌های تولیدی: مورد مطالعه تعاونی‌های تولیدی استان خراسان رضوی. پژوهش‌نامه مدیریت تحول، ۱(۲)، ۱۳۲-۱۵۳.

نبی پور، ن. (۱۳۹۱). مشکل تولیدکنندگان تخم مرغ چیست؟ ماهنامه اطلاعات مرغداری، ۲۲، ۸-۱۰.

Amini, A. M. & Ramezani, M. (2008). Investigation the success factors of poultry growers' cooperative in Iran's western provinces. *World Applied Sciences Journal*, 5(1), 81-87.

- Bhuyan, S. (2000). *Grower and manager issues in fruit and vegetable cooperatives*, Paper presented at the NCR-194 Annual Meetings, Las Vegas, NV.
- Charmaz, K. (2008). *Grounded Theory as an emergent method*. In Hesse- Biber, Sharlene Nagy and Patricia Leavy (Ed). *hand book of emergent method* (pp.155-172). New York: Division of Guilford Publication.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (2nd edition). Upper Saddle River: Pearson Publications.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design*. London: Sage Publications.
- Didi, B. (2004). Short communication fishing cooperatives participation in managing nearshore resources: The case in Capiz. *Central Philippines. Fisheries Research*, 67, 81-91.
- Given, L. M. (2008). *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Method*. London: Sage Publications.
- Hoffman, J.M., & Mehra, S. (1999). Programs management leadership and productivity improvement. *International Journal of Quality Management*, 2, 221-232.
- International Labour Organization (ILO) (2000). Promotion of cooperatives job creation in small and medium-sized enterprises Fifth item on the Agenda. International Labour Conference 89th Session 2001 Report V. (1), Geneva First Published. Printed in Switzerland.

- MOAC (2008). *Statistical information on Nepalese Agriculture*. Agribusiness Promotion and Statistics Division. Singh Durbar. Kathmandu. Nepal.
- Ridenour, C. S., & Newman, I. (2008). *Mixed methods research*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Sharma, B. (2010). Poultry production, management and bio-security measures. *The Journal of Agriculture and Environment*, 11, 120-125.
- Ünal, V., Güçlüsoy, H., & Franquesa, R. (2009). A comparative study of success and failure of fishery cooperatives in the agean, Turkey. *Journal Applied Ichthyology*, 25 (4),394 - 400.

Investigating Inactivity of Cooperatives Laying Hens in Kermanshah Province

A. Alibaygi¹, M. Shahmoradi^{2*}

Received: 25/07/2015 Accepted: 02/01/2016

Abstract

This qualitative study was implemented using Grounded Theory to evaluate internal and external barriers of laying hens cooperatives in economic, social, cultural and organizational aspects and to determine appropriate solutions to the activation and development of these production units in Kermanshah Province. Data were collected through deep and semi-structured interviews with executives of cooperatives and union officials of laying hens. The data analysis was implemented using the constant comparative in a manner of Astraus and Corbin. Based on the findings, the most important challenges of egg producers are lack of efficient use of production capacity, lack of sub-industries in Kermanshah Province, fluctuations in the price of needed inputs, not suitable network for sales and distribution, lack of egg guaranteed purchase system, decisions of the government, lots of decision-making and policy-making bodies in the poultry industry, lack of organization for conducting and supporting egg producers and the absence of the tools necessary to support the export of eggs. The most important strategies for reducing problems in the poultry industry were improving the capacity of the poultry industry, resolving credit deficiency of poultry units by providing necessary liquidity by credit institutions and banks, centralization of decision-making, policy and advocacy; regulation of input provision system, and export incentives.

Keywords: Cooperation, Cooperative Laying Hens, Grounded Theory, Paradigm Model

---

1. Associate Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Razi University, Kermansha, Iran

2. Ph.D. Student, Department of Agricultural Development, Razi University, Kermansha, Iran

* Corresponding Author

E-mail: shahmorade4468@gmail.com